

Kr. Državno Glasništvo — Šibenik
Kp. Adm. Odsjeka — Šibenik
Prijazno, da
Priznati 22. 4. 1924.

GRADSKA BIBLIOTEKA
JURAJ ŠIBIČIĆ
ŠIBENIK
NAUČNI ODSJEK

Pojedini broj D 2

„DALMATINSKI HRVAT“ izlazi svake subote.
Godišnja predplaća Din 96 — Polugodišnje
Din 48 — Tromjesečno Din 24 — Za Ame-
riku godišnja dva dolara.

OGLASI PRAMA CJENIKU.
Račun kod Pošte Ček Ureda, Zagreb, br. 38 004

Privremeni izdavač
preko dana br. 38 — preko noći br. 23
(Interurban)

DALMATINSKI HRVAT

Poslanje p. čeo. u gl. ovoj.

„Dalmatin. Hrvat“ je vlasništvo premicalnog odbora „Hrvatske Štamparske Zadruga“ s. o. j. u osnutku u Šibeniku.

Pisma i novci šalju se na adresu: „Dalmatinski Hrvat“ — Šibenik, Glavna ulica 106.

Rukopisi se ne vraćaju — Pisma ne frankirana ne primaju, anonimna u keš.

NOVINE ZA PROSVJETU, GOSPODARSTVO I POLITIKU DALMATINSKE HRVATSKE

God. III.

ŠIBENIK, 22. TRAVNJA 1924.

Br. 65.

Povodom subotnje pljenidbe.

Ti, gospode, koji si u podobi čovjeka na grješnu ovu sišnu zemlju, da ljudstvo otkupi od grijeha, pošlji duha svetoga, da vas otkupi od gluposti!

„Dlm. Hrvat“ od 5. travnja

Od 60. broja na 64. stiže nas i druga nenadna pljenidba po mudrome nahodjenju proslavljenoga našeg ustavotvorca — policijskog komesarijata, sa čijim se razlozima, ovaj put, saglasio sud; dok prvi put nije.

Sudbeno obrazloženje pljenidbe doslovce veli, da si ako je članak („Režimu o uskrsu“) uperen protiv režima, da ipak iz cjelokupnog njegovog sadržaja očividno izbjija, da se nastoji izazvati mržnja protiv države kao cjeline, te da ga je, s toga, trebalo zaplijeniti.

Neizdrživost i protivurječnost ovih razloga očividna je i za onoga, koji nije pročitao zaplijenjeni članak. Pogriješka, velika pogriješka, u koju ne bi nikad smio upasti nijedan svijestan i savjestan pravnik, jest istovjetovanje režima sa državom. A iz osudnih se razloga samo ovo može da zaključi. U stvari, zaplijenjeni članak i nije bio jedan običan politički članak: bijaše uskršni uvodnik u literarnome duhu i ruhu. Ovakovi se napisi nigdje i nikad ne plijene.

Oko komesareve će se glave — od koga je prvoga potekla pljenidba — s toga da okupi čitava aureola slave. Obuće li togu, eto lika apostola zakona!

Poklonimo se pred njegovim prosvijećenim duhom, kliknimo mu triput: slava! slava! slava!

U toliko razlozima, kojima se subotnja pljenidba kuša da opravda, osim gornjih suprostavljamo također i one razloge i razmatranja,

koja iznijesmo povodom pljenidbe 60. broja. Nego, budući da je posljednja pljenidba pogadila jedan literarni napis, na ondašnja čemo razmatranja nadovezati još i ova, jer nas je subotnja pljenidba još više iznenadila. Zaista ne za to, što bi mi vjerovali u političku liberalnost naših cenzora, već prosto za to, što se nikako nismo mogli nadati, da će naši cenzori biti tako neliterarno nastupjeni, da ne će umjeti razlikovati jedan literarni sastavak od jednog običnog političkog članka.

Dovni je već običaj, koji ne može da bude nepoznat ni našim cenzorima, da novine za božić i uskrš izdaju naročite literarne priloge, a u koliko nisu na prilici da što tako izdaju, one to bar u nekoliko nastoje nadomjestiti u svojem običnome obimu, kod čega najviše paze, da baš uvodnik bude prigodnog značaja, što s obzirom na alegorijski karakter ovih dviju svetkovina, iziskuje jedno bezuvjetno literarno obilježje.

Da sljednju običaju, novinski pisci, svaki po svome ukusu i naziranju, o božiću i uskrsu pišu svoje prigodne napise, služeći se odgovarajućim naslovima i obradom, ali suagda u alegorijskome, dakle literarnom smislu, koji ne trpi cenzuru.

Alegorija je apsolutna literarna vrsta. Ona to ostaje još i onda, ako je i ne obrađuje rodni književnik. Njezina uspjelost neodvisna je od njezine vrste. Ona, dakle, kao takova, bez obzira na svoju literarnu vrijednost, nije pljeniva. O tome saznanju ne bi smjeli da budu nepristupačni ni naši cenzori.

Oblik literarnog sastavka može biti i molitva i kletva, već prema moralnim osebinama predmeta, koji se obrađuje. Ako je riječ o jednome zlu, kao u našem slučaju, literarni prikaz ovog zla traži svoj odgovarajući oblik i alegoriju. Drugačije se ljudi ne bi umjeli ni smjeli izražavati. Tako se i predmet našeg uskršnog uvodnika prikazuje u odgovarajućoj alegoriji, kojoj osnov bijahu istinske činjenice, koje se od strane krivaca nikad nisu pravo porekle, a više puta ni pokušale poreći, ma da su bile predmet javne diskusije, jer su padale kao javne oplužbe. Ali se ni ove optužbe, i ako iznesene krupnim novinarskim govorom, nikad nisu plijenile, a kod nas se čak plijene i literarni sastavci, ako nisu hvale i molitve! Jer smo mi naš zaplijenjeni uvodnik doista napisali u nedvoimnoj literarnoj formi sa čistim literarnim poredbama, metaforama i alegorijama.

Kad se nas u našem vijeku za to plijeni, kako to, u čudu se pitamo, da Dante u vijeku lomače, koji bijaše njegov vijek, nije bio živ spaljen radi mnogih svojih literarnih alegorija u svojoj divskoj pjesmi, koje su pogadale još žive mogućnike njegovog vremena, čije je poroke on šibao bezobzirno i bez milosrdja u svojoj slobodnoj pjesničkoj mašti, služeći, kod toga, po prirodnome sazdanju svoje duševnosti, pravdi, služeći jednom višem etičkome principu.

Naša malenkost ne piše ob ovome velikanu, da bi se njime poređala, nego samo da istakne jedan nesretan slučaj.

A dali je, da se još pitamo, našim cenzorima mogla da imalo bude

sumnjiva i figura našeg bogočovjeka, koja je savršeno literarno lice, tačnije mistično-literarno, koje nema nikakva posla ni srodstva sa cenzorima. Ova figura bijaše estetički uljepšak jedne etičke tendencije. A dali se i etika može zarobiti? Ta ona je najviši zakon, koji priznaju i teški grješnici, i ako se po njemu ne vladaju.

Prostite nam, gospodo cenzori, što nismo grješnici!

Šibenik, 19 travnja
Politička situacija. Režimska štampa nastavlja podvalama protiv opozicionog bloka, pogotovo protiv našeg predsjednika Stjepana Radića, da njezini gospodari mogu u mutnome uloviti — izborni mandat. U posljednjem broju, nagadajući, dali je Pašić već dobio izborni mandat, nagovijestismo, da ćemo to nasboro saznati. To toliko, da postavimo i tu nemogućnost mogućnost, jer smo mi zaista zemlja najnevjerovatnijih mogućnosti i škandala.

Ko je pažljivo pratio tok događaja u ovoj sedmici te, kod toga, imao pred očima čitav razvoj krize, od njezina početka do danas, taj ne će pogriješiti, ako ustvrdi, da je izborni mandat u korist Pašić-Pribičevićeve čestite režimske trupe još uvijek — na vrbi svirala! A ovo za radikale i njihove prirepine ne sluti na dobro.

Oni su se ipak raskokodakali, da su ga dobili, krijući pred narodom, da je ovo njihovo uskršnje jaje — mučak!

Pripreć, Grizo, zagrljeni druzi, u arajstvu i u tuzi, na zdravlje vam mučak! Vi, u toliko, naručujete iz Dalmacije brozovane pozdrave i pristanke na svoju poštnu akciju, naručujete hvalu na izdaju. Ali će vas

O fuziji naših muzičkih društava.

II.

Stoji, da je Filharmonija, koliko do nje bude, gotova da novome zajedničkome društvu udahne život, da istog časa sama umre. Pregorjel će sebe za jači razvoj i napredak kulturnog života u Šibeniku.

Stoji, isto, da su naši tezači gotovi svojim bogatim glasovnim materijalom i dobrom voljom pomoći novome društvu do uspjeha. Njihov će odaziv biti brojan. I oni samo čekaju, pa da srecem i dušom prionu djelu ostvarenja jedne takve kulturne ustanove, kojom će se Šibenik moći da diči i ponosi.

I ako se za Filharmoniju ne može utvrditi, da je njezino imućveno stanje ružičasto, ipak griješe oni, koji misle, da radi njezina dugog trčba otkloniti ili odložiti fuziju.

Obćao sam po ovome pitanju progovoriti detaljnije. I hoću. Dug se Filharmoniji kreće oko 20 hiljada dinara, a ne oko 30 hiljada, kako poneko netačno tvrdi. Ali ona ima i svojih vjeresija, oko 7 hiljada di-

nara. Uzmimo, da se ove vjeresije ne dadu realizirati, još uvijek imamo na njezinu korist njezin inventar, koji vrijedi preko 40 hiljada dinara. U ostalom, ovo se stanje može da ispiša procjenom njezine imovine i tačnim obavještima o njezinom dugu. Likvidacija Filharmonije ne donosi nikomu štete, niti će pasti na ičiji teret, dok njezina aktiva preko polovice nadmašuje njezinu pasivu. Ovo čak i za slučaj, da joj vjeresije nisu naplative.

Dosljednjo, ona bi pristupila fuziji sa aktivom od preko 20 hiljada dinara. Može se pripremiti da je na njezin dug teško plaćati današnje visoke kamate. I pored ove tačnosti, ovaj se prigov. može da obesnaži. Postavimo, da je Filharmonija, da se ukloni ovome prigovoru, nankona da proda polovicu svog inventara za podmiru svog duga. Što bi se desilo? Nako su njezin inventar u većoj česti glazbila i slično, prodaja bi, u glavnome, pogodila ove predmete. A ko bi ih kupio? Odgovor na ovo pitanje ispoljava se u smiješnost, u koliko iz njega ne bi izbilja i srd-

žba. Stalno je, da Filharmonija ne bi nudila svoj inventar na prodaju kao kakav pokućarac. Ona bi ga nudila postojećim muzičkim društvima ili općini. Kupnja od strane ovih društava bila bi najprirodnija stvar na svijetu. A mogla bi ga da kupi i općina, da njime daruje društvo, koje bi, za slučaj neuspjelosti fuzije, ona pomogla diči. Dakle, kao kupci dolaze u obzir ili ova društva ili općina. Treće mogućnosti nema. Ako kupac bude jedno društvo, onda se ono ili zadužilo ili ima svoje gotovine. Ako bi se zadužilo, zašto da se ne fuzioniraju, pa zaduži, da isplata Filharmoničkog duga bude lakša? Ako ima svoje gotovine, čemu, onda, prigovor? Jer je, u ovome slučaju, korisnije podmiriti Filharmonički dug, da se fuzijom dobije čitav njezin inventar.

Ako bi se pak za kupnju intere srala općina, svjetnije bi joj bilo, da fuzioniranim društvima udijeli beskamatni zajam, da podmiri Filharmonički dug, toliko da se na njega ne plaća visoka dobit. Naša općina, ma i ne bila bogata, moći

će da raspoloži tolikom gotovinom, koliko iznosi Filharmonički dug. Za slučaj prigovora, da bi to za općinu bio neplativi izdatak, a zar bi joj se kupnja Filharmoničkog inventara više isplatala? Ma da ovaj izdatak ne bi bio kamatnički isplativ, bio bi, zato, koristan. Doprinio bi razvitku jedne kulturne ustanove. Moral se još nije tako izopćio, da se i kulturne ustanove pomažu i dižu, da budu rentabilne.

Moralna je čitavog ovog izlaganja fuzija. Ona je za naše prilike jedna nužnost. Za nju treba da se založi i općina, i društva, i pojedinci u cilju, da je požure. Što je do čekanja, bilo ga je i odviše.

Sada nastaje pitanje, kojim putem do nje doći. Ravnim. Sva su se društva, svako za sebe, obratila Kolu za odvojenu fuziju. Pametno je, što se Kolo nije nijednome odazvalo. Obavješten sam, da je čitav upravni odbor Kola za široku fuziju. Kad stvar već ovako stoji, najprikladnije bi bilo, da Kolo, kojemu se je u cilju fuzije obraćalo svako društvo, pozove na zajednički sastanak sva

prvi budući izbori podučiti rječitije nego ikad dosad. Čija je Dalmacija. Svetozare, čuvaj se žare, a i ti, Grizico, jedna kukavico, što u poslanici svojoj izbornicima, da ih bolje prevariš, farizejski kukaš, da si se istom »poslije dugih dana i neprospavanih noći, koje su ti otele koju godinu života«, riješio da uskočiš u hegemonističke pašičevce. Kako to, da te tvoje poštenje nije odvelo Nastasu Petroviću, kad to već bijaše iz poštenih poticaja? Ali ti ode onomu, koji dijeljaše ministarske portfelje! Odbjegao si, veliš, Davidovića, jer »da nastoji stvoriti neku nagodbu između Srba i Hrvata«, a »drugi su (ti) srbijanci (t. j. drugi srbijanski opozicionarci) užasni partizani« za to, »što boće da na koncu obračunaju sa radikalnim režimom!

Reče i ostade — živ! Što pravo ne reče, da si noći bio i dare uzdizao za ministarskim portfeljem, farizejski kukavče! I kad ćeš god zakukati, ti ćeš nekoga izdati, bude li to laskalo tvojoj taštini, tvojoj jedinjoj vrlini, kukavče farizejski! Ali ti kukaš i za to, jer ti situacija više ne miriše.

Nasilno ste odgodili skupštinu, bez pristanka nosioca krunice, i za to ste morali demisionirati. Danas je situacija u znaku parlamentarnog razvoja. To je ono, što vas boli. Otuda vaše suze.

Mandat za izbornu vladu, to je vaš postulat, ali bi se taj tek imao da ostvari. Plaćite dakle!

Talijanski izbori.

Pred petnaest dana su provedeni skupštinski izbori u Italiji. I ako su izbori proglašeni »slobodnim« to je ipak diktator Mussolini u zadnjim danima upotrebio upravo mefistofelska sredstva, a da dodje do pobjede i da tako mistifikacijom pokaže cijelom svijetu, kako je čitava Italija s njim. Osim terora fašističkog je pobjedi doprinio i sam nakazni izborni sistem, kojim vlada sama postavlja tri četvrtine poslanika, a narodu je dozvoljeno da to potvrdi svojim »slobodnim« glasom. Kao

društva, kao i one skupine, koje su interesirane po ovoj pitanju. Ono će im svima objasniti svoje poglede na fuziju. Na Kolo pada dužnost da zamisli neke upozori, da u našem gradu može postojati i napredovati samo jedno muzičko društvo i da se oko onog jednog i jedinog društva treba da okupe svi prijatelji pjesme. I za to, nek se sva društva, i ona, koja već postoje, kao i ona, kojima je želja da postanu, fuzioniraju u jedno i nedjelivo, bez političke boje i surenija.

Ovu svoju programatsku izjavu nek uprava Kola jako naglasi. Onu time objasnjava svoj dosadašnji postupak, kojemu svak nije mogao da dodje razlog.

Bude li Kolo postupilo po ovoj savjetu, uspjeh je zajamčen. Ta već rekoh, da su Filharmonija i naša tuznačica danas time sporazumni. Ko nije, toga i ne treba. Kolo bi poredilo sama sebe, kad bi se povelu za onima, kojima je zaboran i sau namišljaj fuzije. Kolo je otklonilo svaku odvojenju fuziju baš radi jedne opće. Poreći se ne smije.

(Konac u narednom broju.)

dokaz uz kakovu su »slobodu« vršeni izbori nek nam služi brzojavka, koju je uputio Mussolini u opozicioni kandidat Amendola. On veli: »Izbori 6. travnja u Sarnu bit će kriminalna trufa, koju vladini organi ne samo ne sprečavaju, već je pomažu i omogućuju. Protestujem odlučno protiv ovakovim metodama, koje obećavaju vladu jedne civilne države«. Ako je takav teror bio nad talijanskim elementom, što onda tek da rečemo o mukama i patnjama, kojima su bila izvrgnuta naša hrvatska i slovenska braća u Julijskoj krajini. Oni su u zadnjim izbornim danima proživjeli takve muke, na kojim bi im mogao i sam Krist zaviditi, oni su bili izvrgnuti bijesu neukročene mase. Ovim svojim aktom Italija je digla za sebe pravo, da ikog nazivlje barbarom, jer za takova djela bi morao oholiti rumen stida i najzapuštenijeg barbara.

Ako uočimo sve to u prvom momentu nam izgleda neshvatljivim, da se mogao jedan naš diplomat, koji lakaj u osobi g. Ninčića, ministar spoljnih poslova u S. H. S.-eziji, koji može, da čestita »savezniku« Mussolini-u na uspiehu i sjajnih pobjedi fašističke stranke. Ako stvar malo bolje promotrimo i uočimo »svu bratsku ljubav« g. Ninčića i njegovih terazijskih gospodara prema Hrvatima i Slovincima, onda nam postoje jasna »diplomatska kurtoazija« g. Ninčića, jer je ona mali dio čitavog niza »milovanja« sa strane naših državotvoraca. Beogradske vlastodržci u svojoj mržnji prema svemu onome, što je hrvatsko, ne poznaju granica, oni bi se udružili makar i s vragom, samo ako je i taj proti Hrvatima. Terazijska gospoda ne poznaju dužnosti prema svom narodu, njih ne veže za svoj narod ni osjećaj ljudi, ni osjećaj Slavena. A nije ni čudo, jer cincari mogu biti samo — cincari.

U ostalom to su sve naravne posljedice: Pakta »prijatelstva« sklopljenog u Rimu 27. siječnja 1924.

Šta je ovo, g. Šrškiću?!

uzvikuje, »Balkan« od 11. ov. mj., i zgraža se nad tobožnjim gazdovanjem hrvatskih blokaša u Šibeniku.

Da balkanski izmet štampa sve ono, što mu tako nadrlja proti Hrvatima, to je svakomu poznato, ali je ipak teško vjerovati, da neke prestoničke novine mogu nešto ovakova lažna, izopućena i raistificirana izbrbljati, i to poslije 1¹/₂ mjeseca dana, iza kako se je incident dogodio, a kroz to vreme se je moglo sigurno sve tačno proveriti. — To može samo jedan uličarsko-čaršijski libel, kao što je balkanski izmet.

Nc radi njega, niti radi onih, koje on brani, već radi nepristrane javnosti, navesti ćemo, kako se je učin dogodio i to po službenim utvrdjenjima.

Šibenski Glazba, kulturna gradska ustanova, podržavana svojim članovima, bez ikakve partijske boje, dala je ples 3-3 ove god. U zora, po svršenom plesu, glazba je svirajući, praćena jednim djelom učesnika plesa: akademičarima, pravnicima, profesorima, sudijama, trgovcima i damama, po običaju dopratila društvenog predsjednika do kuće. U tom času, kada se je družina počela razilaziti svojim kućama, iskrasne po-

licijski dektiv, — koji je već na plesu izazivao, i ako mu je po starješinama bilo zabranjeno dolaziti na ples, a nije dapače niti bio u službi, — uleti u sredinu i stade vikati: »Živila velika Srbija«. Akademičar Čalet klikne: »Živila Hrvatska«, na što dektiv uzvrat: »Dolje separatisti, opsuje majku g. Čaleti, naleti na njega i ispruženim rogovima opane ga po nosu. Svi prisutni nad takvim barbarstvom protestovaše i zatražiše da drugi tu prisutni, službujući policaj, internerira i postavi red. Medjutim se i ovaj postavi na stranu izazivača i stane razanjati prisutne, povadi sablju iz korica, a izazivač dektiv stane pucati, gurati i šakati. Društvo uvidi, da se radi o proračunanom izazovu, ukloni se i razidje.

Prostu je kleveta i laž, da je ikakav poklik »dole« pao, a pogotovo proti Srbiji... Za to nije bilo nikakova povoda, jer to nije bilo nikakova politička zabava, a kvaliteta društva je bila takova, da je to sasvim isključeno, kao što je isključeno da bi tako redara napao.

To je sve uredovno i službeno utvrđeno, po fakultetski naobraženim svjedocima i podnešena prijava nadležnim Ministarstvima.

Ako je g. Šrškiću do istine, neka se o svemu ovomu obavjesti, kod nepristranih državnih funkcionera u Šibeniku.

Što se pak tiče nekog »junaka« tajnika srpske omladine, on nije ništa vikao, jer da je to i učinio niko ga ne bi ni čuo. Taj »junak« je samo živuća sjena, čeljade, koje ne zna što je kuraža. On je, uza sve to, što je bio pod zaštitom bajuneta, dok je dektiv prvi put kliknuo, podbrusio pete, a kući je bez dvojbe dotrčao nečistih pantalonu (gaća). U ostalom tog »glasovitog junaka« u gradu malo ko i poznaje.

Sve pak one, koje čaršijski libel brani i zaštićuje, mi ne marimo niti u usta uzeti, jer spominjati ih ne bi sigurno na ugledu ništa dobili.

»Balkan« je glasilo, koje na prvotnoj strani umjesto uvodnika, donasa lične napadaje. Napada samo čestite i poštene, kao što je u Šibeniku napao neke suce, predsjednika Tribunala, poglavara i drugu čestitu čeljad. On žive od denuncijacija i ucjena, a brani svakakove zloglasne tipove.

Naš hrvatski Krešimirov Šibenik napučen je sa 99% Hrvata, i 1% braće Srba. U samu zadnja 3-4 mjeseca, radi nevinih poklika Hrvatskoj i Rudiću, šibenski hrvatski republikanci, osudjeni su na preko 1000 (slovima hiljadu) dana tamnice, po policijskim vlastima. Radi svega toga, pa i radi toga, što još i danas neki državni organi, u ovom najhrvatskijem gradu, izazivaju mirne Hrvate mi smo osobito obavezani i blagodarimo sreskom poglavarstvu.

Eto tako i nikako drukčije, stoji cijela ta stvar, »hrvatski brate« g. Saviću!

Na koncu bi zamolili tog gospodara za odgovor na ovaj upit: Što bi učinila braća Srbi, kada bi jedan Hrvat bio tako drzak, pa se u Beogradu onako ponosao i izazivao?

Ali neka ipak zapamti balkanski »Balkan«, da Hrvatima zna za što hoće i koliko mogu!

Traži se podnesan stan, vizina najma nezgodna, obratit se upravi lista.

Jedna interpelacija.

Iz Beograda primamo dopis o interpelaciji podnešenoj od dvaju crnogorskih poslanika povodom skorošnjih događaja u njihovoj zemlji. Mi toj interpelaciji ne pridodajemo niti jednog reka komentara. Postaraćemo se da naše čitaoce upoznamo i s odgovorom koji će ministar policije dati na ovu interpelaciju.

»Dana 21 februara ove godine žandarmerijska komanda na Bogetićima, okrug Nikšićki, pozival je k sebi: Šćepana Mijuškovića, komandira (Majora) i Gjordja Mijuškovića potporučnika bivše crnogorske oficire, kao i Stevana Mijuškovića, Aleksu Mijuškovića, Radovana Mijuškovića, Vidaka Magovčevića seljake — svi iz Pješivaca.

U momentu, kada su se pozvani — osim Magovčevića, koji je bio privatnim poslom u Nikšiću — prijavili komandi, stigli su automobilom iz Danila Grada na Bogetiće žandarmerijski kapetan Kalabić i žandarmerijski potporučnik Grbić.

Ovi »organi javne bezbjednosti« osuli su na pozvane — ni krive ni dužne, a inače zaslužne i poštene ljude — najvrijedljivije psuvke, naredivši žandarima da ih vežu pa po tom bijedu učestvujući i saati u tučenju. Žrtvu su lako barbariski plemlačene kunducima, kesama pjeska i kamenjem, da su bile sve u ranama i krvi. Za tim onaku ovesješćeni nesretnici su pobacani u teretni automobil — i potjerani u Nikšić s namjerom kao što će se docnije, vidjeti, da budu dotučeni.

Za vrijeme batinaanja na Bogetićima, prolaznici putem, koji ide bježeć kašarne, Radovan Djurić, bivši predsjednik općine, Djordje Vučković i M. Bulanović, čuveni nauk, zastali su. Čim ih je spazio kapetan Kalabić, naredio je žandarima, da se pohvataju. Vujanović i Vučković su dovedeni u kašarnu, povezani i isprebijani i također bačeni u automobil za Nikšić, dok je Djurić, sluteći što ga čeka, utekao. Ovakve je Kalabić postupao s ovim ljudima ne znajući ni tko su ni što su.

Napomenuti nam je, da organi javne vlasti u Nikšiću u mnogim slučajevima ne upotrebljavaju odvojenu zgradu istražni zatvor, već jedan suilani privatni podrum, izgrađen duboko pod zemljom i bez svijetlosti, kao i podrum Nikšićke pivare, koji je služio kao ledenica i pod zemljom oko 20 metara. U ovoj ledenici dave organi javne vlasti zatvorenike, okovane u tešku gvozdjima, periodično i vodom do koljena. Može se misliti kakve su posljedice za zdravlje i život onih, koji slučajno živi izidju iz ovakvih zatvora. Kao primjer navodimo jednog mladog čovjeka, Muzanu Pejovića, sadašnjeg činovnika, kojemu su obadvje noge u onom »zatvoru« oštećene, desna osušena do koljena.

U jedan od ova dva podruma podcijenjeni vam organi bacili su naprijed pomenute polumrtve ljude iz žandarmerijske kašarne na Bogetićima i nastavili tučenje. Slučajne žrtve: Vujanović i Vučković pušteni su iz zatvora iste noći, da im dektivska objava i naredjeno im, da nikomu ništa o događaju ne smiju pričati. Nakon dva dana vidjelo se kad su žandari iz zatvora iznijeli mrtvog Slovena Mijuškovića i ostavili sa petu odmah do okružne varoši. Majora Šćepana Mijuškovića također je nestalo iz zatvora. Njegovi rođaci tražili su, da im se mrtvo tijelo preda radi sahrane, ali bez uspjeha.

Ovo rezultat, svakako usisrene, intervencije velikog župana, vojnih i sudskih vlasti svoe je na izvršeni sudski medicinski uvidju. Prema ovom uvidjuju Stevan Mijušković ubijen je u zatvoru i mrtav izbačen sa put vas varoši. Od udara su mu otpala oba bubrega, slomljena pet rebra itd. Ostale izmrcvarene žrtve: Djordje Mijušković, Aleksa Mijušković i Radovan Magovčević smjeltani su u bolnicu. Na njima su konstatovane takve povrede, a najteže na potporučniku Gjordju Mijuškoviću, kojemu su odbijeni bubregi, mokri krv, slomljena mu jedna ruka i polomljena rebra. Ovak je nesrećnik već podlegao ranama.

Na osnovu izloženoga čast nam je uplat g. ministra unutrašnjih djela, s molbom da nam pismeno izvoli odgovoriti:

1. Je li mi poznato, da iskljeđenje nije provedeno protiv područnih mu organa,

koji se izvršili nad nevinim ljudima jedan tako težak, varvarski zločin.

2. Hoće li hitno preduzeti mjere, da se podvrgnu zakonskoj odgovornosti izvršioци ovog zločina?

3. Hoće li preduzeti korake, da se u buduću upotrebljavaju za prittova zgrade za to određene i postupa sa osumnjivcima prema postojećim propisima kaznenog postupka, a organi koji su protivno zakonima upotrebljavali zatvore, gdje od turakih u eradijem vijeku, kazne

Beograd, 11. IV 1924.

S poštovanjem narodni poslanici:
Mihailo Ivanović Milo Drugojević.

Na „Pećinu“ Vranskom Vrelu.

Što te luka tako stoji,
O Pećino, vodo hladna:
Za čim hućiš, za čim žališ?
Rad čega si tako jedna?

Koji te je udes kobni,
Razuziše grozno tako;
Pa se dereš i od sebe
Činiš jedna, čedo svako?

Ah! sjećam se i poznajem,
O Pećino vaje tvoje:
Hući, hući, cvili jedna,
Žali staro doba svoje!

Imaš za čim žališ jedna,
Jer je prošlost tvoja dična:
Ti si bila znamenita,
— A čemu si sada slična?

Nekoć ti si činjala,
Vezelo se ovoid lula,
Pokraj Vrane, — naše slave,
Sada pustih, ovih kula...

Znaumito onda bješe,
Ovo mjesto, dično, slavno,
A sad zjaje, — u gromili:
Porušeno, pusto, lavno...

Nema više, Vrane nema,
Naše dike iz davina,
Grada slavna, veličajna,
Naše slave i starine...

Hući vodo, poljem Vranskim,
Žali udes grada ovog:
Toga dičnog spomenika,
Mog hrvatskog roda milog!*

Hući vodo, cvili, žali,
Zemana me starih sjećaj;
No spomene Vranske stare,
Nad hrvatski ti okretaj!

Gani njega, a da i on,
Sa žalosti srce takne,
Nad udesom gradu ovog,
Ružali se i ajnečne...

Grga Petković, seljak

*) Pećina je lekasno čarobno vilinsko vrelo u Vranu. Izvire odmah poverh starog, porušenog Vranskog grada, a na istok Tokića kćuća, iz jednog brda, a leti odmah pokraj slavni Vranski roševina i tu odmah pokraj njih čini skokove i pleni se i stoji je huka kao, da žali i hući nad udesom slavnog i pustog Vranskog grada.

Davno je ovu vrelo. Nema čovjeka, koji u Vranu dodje, a da se u Pećinu ne žvne i vidi onaj lijepi čar, krasotu i divotu. Ko god dodje tu, a pimen je, našara svoje ime, te se po njezinim laticam vidi svakakovih napisu i imena.

Pokojni naš omiljeni pjesnik fra Ivan Despot je Pećinu pohodio i na njoj svoje čiste i drage stihove napisao, ali ih je na žalost vodo isprala, te se nekoji ne mogu ni čitati.

Vrana je bila u četrnaestom vijeku srce i središte kraljevatva hrvatskoga. Tu je onda bila i banska stolica; tu je onda benovao i čuveni i slavni junak ban Ivan Palizna, koji je onda ujedno bio i prior (učelnik) Vranski.

Tu je bio glasoviti i bogati manastir svetog Grgura, zadužbina našeg kralja Zvonimira, a koji je do godine 1312 bio vlasništvo reda templarskoga, a poslije je pripao redi Ivanovaca kojima je bio starješinstvom sam ban Ivan Palizna. U njemu se i sud vidi porušena crkva sv. Tekle, u kojoj se našim jezikom naša pjevjala.

God 1343 u svojoj Vrani u svemu samostalno, dogovorano sa našim hrvatskim kraljem Tvrtkom Kotromanićem iz Bosne, Zagrebačkim nadbiskupom Pavlom

Horvatom i njegovim bratom Ivanštem, bunom ravne Mačve, Palizna diže urotu i ustanak „Stela Tigur, proti ugarskoj kraljici Jelisavi i njezinoj kćeri Mariji.

Tom uratom on se je mislio oleti tudjino l okupiti sve hrvatske zemlje pod džbu kralja naše krvi Tvrtka Kotromanića iz Bosne. I možda bi to dobro prošlo ali kobna i huda smrt u malom razmaku vremena, udesno pokosi oba ova junaka: Tvrtku u Sutjeski u Bosni 17. 3. 1391, a bana Ivana Paliznu u Vrani 23. marca 1391 i tako njihove plemenite i uzvišene misli i osnove puste ostadoše...

Arheolog Prof. pok. Luka Jelić, tražio je u manastirskim zidinam grob ovog, našeg hrvatskog velikana, ali ga na žalost nije mogao naći.

U Vrani, za vrijeme turskog vladanja, bijaše sijelo turakog sandžakata, tu i danas na uzgor dvor Vranjajana begu Jusufa Mačkovića, koji je poginuo u Levantu u najljepšim godinama svojim. Vrana bijaše Turcima milo i udgodno mjesto, to bijaše njihov jedan „multi edens“.

Ta su živili i sleni i bogati bez i uge Duraković.

U njoj je bio i čuveni junak Frano Muzetić i Zule Vranjanin, koji su se Turci i mrtvu u grobu bojali.

Tu je čuvena Vranska bara i divno Vransko jezero. Blizo je uje Rigiograd stara hrvatska kraljevska prostonika, te Tinja jetavalište našega kralja Petra Krešimira velikoga.

Vrana je plodno i rodno mjesto, krasnom prudom obdareno, ali danas malo — ubavo selo gdje nekoć bitnaše divan i slavao grad, danas sjaju puste na uzgor razvaline, gdje čak čuće, sova kriči, kupinu i drača raste, zmaj i gušteri lize...

Kako se postaje ministar.

Pod ovim naslovom „Slobodna Tribuna“ br. 381. donosi sljedeće:

Uz nečuvene pokušaje korumpiranja i kupovanja poslanika i grupa, svojom sablažnjivošću, još više, zaprepašćuje ova vijest beogradskih „Novosti“ od nedjelje:

„U stanju smo da obavjestimo kako se uticajem dva šefa objašnjava jedan karakterističan momenat iz krize koji je do sada ostao zagonetan: U četvrtak u 7 časova lista nove vlade bila je definitivno sastavljena i Kralj je potpisao ukaz. Pri dolasku iz Predsjedništva, g. Tričković izjavio je novinarima da je dobio portfelj ministarstva šuma i ruda, a g. Kojić je izjavio da je dobio Ministarstvo gradjevina. Ali tada je nastala hitna i energična intervencija Bađe Pašića i L. Markovića. Oni su zahtjevali da g. Kojić njihov eksponent dobije šume i rude, jer pristupio g. M. Tričkovića u ovom tek zgotodao ministarstvu smetalo im je. G. Pašić je tada pupostio na navaljivanje svog jedinca i Kralj je potpisao nov ukaz po kome je g. Kojić dobio ministarstvo šuma i ruda“.

Može li biti što strašnije nego kad sin ministra predsjednika, na daleko ozloglašeni korupcionista i aferaš, u interesu svojih poslova odlučuje preko svog oca o postavljanju ministara i kad se Pašić takav ukaz osudjuje dati kralju na podpis.

Naši dopisi.

Zlarin, 14. 4. 1924.

Ne treba ni sponinjati, da je zlarinaka općina napućena samo i čisto hrvatskim žitjem. Sam Zlarin, oba Prviča, te Žirje i Kaprije, svi su okupljeni oko hrvatskog narodnog pokreta. U svim tim selima nema jednog radikalca a niti batnaša, osim par korumpiranih poturica. Nema takodjer niti jednog, jedinog pravoslavnoga. Sasvim tim, naša je općina, valjda da se dodvori Pašić-

Pribećevićoj vladi, nabavila pečat ćirilicom. Ne postavljamo ovaj prigovor radi sume ćirilice, — jer je to naše slavensko pismo — niti bi prigovarali, da je općina to prije učinila. Ali prijavavamo za to jer je to učinjeno baš u ovome času, a najviše zato, jer su oni na općini u ćirilici toliko „vaspitani“, — pazite dobro, — da neznaju ni pečat pročitali i tako ga skoro uvijek na općinskim spisima, *naopako otisnu*.

Plišu nam iz Drniša. Prošlih dana dok je Mate Vukić radio pred načanom trgovca Čupića, bane k njemu neki radikalni vikač (čiro Mrdjen i reče mu „I ovo je k... radićevska“ bez ikakova razloga i povoda. Kada je Vukić upitao zašto ga se izaziva, Mrdjen ga iznenada ošamari. Vukušić ne budi na to lijen, pograbi provokatora za prsi, tresne s njime o ledinu i ošamari ga onako, kako je taj radikalški izazivač i zaslužio. — Nadamo se da je to ovakovim radikalškim „junacima“ i bra pouke, za buduće, da hrvatski republikanci neće stajati kao mirna junjad, već da će na napadaje i izazove, uvijek znati dostojno odgovoriti.

Dubrovnik, 15. 4. 1924.

Sinoć je dovršio proces proti batnaša, koji su umorili hrvatskog omladinca p. Marka Ivankovića — Osuda nije izrečena, jer se Senat smatra nenadležnim i tako bi proces morao biti pretresen pred porotnim sudom. — To je bilo i za predvidjeti.

Dubrovačka Orjuna nezadovoljna tukovim ispadom procesa, stala je demonstrirati. Jedna grupa naišla je na dva Hanaovca i pokušala im skinuti značke. Hanaovac Ivo Čubelić u obrani branio se je revolverom, te je dvojicu ranio, od kojih Franu Slausu teško. Uz to je intervenirala policija, rastjerala demonstrante i popapsila krivice.

Usljed sve češćih ispada, dubrovačka se Orjuna sama, na mig sa strane vlasti, raspustila.

Političke vijesti.

„Država“. U Splitu je počela izlaziti „Država“ glasilo okružnog odbora radikalne stranke u Splitu. Iza neuspjeha, kojega su radikali doživili u Šibeniku, sa izdavanjem „Dalmatinskog Radikala“, kušaju sada sreću su listom, kojemu daju zvučni naslov „Država“ u nadi, da će na ovaj lukavi i bizantinski način moći lakše zavarati Hrvate u Dalmaciji, koji se bore proti radikalskoj korupciji i traže da naša zajednička država bude uređena, na temelju ravnopravnosti i bratskog sporazuma. Ali neka dobro zapamte oni, koji Pašića nazivaju „jugoslovenskim državotvorcom“, da im neće uspjeti uloviti nijednog poštelnog Hrvata u njihovu korupcionističku stranku, uza sva mila i obećanja. Neće ovoga puta prevartiti ni malopozjednike, jer su ih i oni prozreli. Za onaj pak mali broj poturica i slabica, dalmatinske Hrvate, mala briga, jer su se ovi, koji se sada klanjaju radikalima, i prije klanjali raznim Koerberima, Tiszama i ostalim krvnicima hrvatskoga naroda, „Državi“ želimo sreću i napredak „Dalmatinskog Radikala“.

Put demokratskih prvaka. Davidović će po Ustrku u Šibenik. Vodja Demokratske partije g. Ljuba Davidović sa svojom drugovima Mariakovićem i Šušterkovićem

krenuli su u Suboticu i Zagreb, da za time obidju Dalmaciju.

Cilj je njihovog putovanja, da svoju javnost pravo obavijeste o situaciji u zemlji sa naročitim obzirom na događaje u samoj partiji.

Poslije Pribećevićevog pokušaja da partiju zavede i rastepue, da time omete djelo opozicionog bloka, to je obavještavanje nužno.

Čujemo, da će u Šibenik stići u prvu srijedu po ustrku.

Gradske vijesti.

IZBORNICIMA NA UVAŽENJE. Kod svih općinskih ureda, ovih dana su izložene biračke listine, u ko ima moraju biti popisana imena svih onih, koji imaju pravo glasa na izborima. Pravo, a i dužnost je svakoga izbornika, da pudge do općinskog ureda i da tamo pregledom listina ustanovi, da li je i on u iste uvršten. Ako slučajno ne nađe upisano svoje ime, može odmah na općinu usmeno zatražiti, da bude uneseno u listine, odoosno, ako mu je ime pogrešno upisano, da se ispravi, prema pravom stanju stvari.

Na ovo upozoravamo pristae HRSS-a u sjevernoj Dalmaciji, sve organizacije i predsjednike organizacija HRSS, da na to uporez sve članove svojih organizacija i da ih upute, kako pojedinci moraju postupati. Nadajje je dužnost svake organizacije da na općinu izašlje po jednog pismenog člana, koji neka prepíše cijeli birački spisak, a iza toga neka se ustanovi da li su svi birači, koji imaju pravo glasa uvršteni. Za one, koji nješu upisani ili su krivo upisani, aka tajništvo organizacije zatraži kod općine uvrštenje dotično ispravak.

Neka se to žurno obav i pazi da sve bude u redu provedeno, da nam se ne dogodi, kao za prošlih izbora, da cijela trećina naših pristasa nije mogla glasovati, jer nije bila uvrštena u birački spisak.

SVIM NAŠIM PRETPLATNICIMA i prijateljima katoličke vjere želimo sretno USAKS, željom i uspjehom da će nam idući dunjeti polupuno i pravo narodno uskraćuje.

Lična vijest. Ima već par dana, da u našem gradu boravi uvaženi učesnik g. Dr. Oton Kučera, koji je došao da u društvu svoje kćerke provede uskršne praznike. G. profesor Z. Ilić u hrvatskom Krešimirovom gradu što ugodniji boravak.

Na adresu naših cenzora. Beogradski „Balkan“ od 11. tek. pod naslovom „Klati čemo se, ali se nećemo pokoriti“ piše, da gadove Hrvate mogu uzivati braćom samo bulje, da su svi Hrvati Habsburgovci i arbučeri. Ovo beogradski cenzori nisu našli potrebitim da zaplijene, niti su u tome nazreli širenje „plemenske mržnje“, dok su naša naša cenzori pijenili i onda, kad smo u obrani hrvatsva jače isticali naše pravo na život.

Naši cenzori misle, da oni u Beogradu ne znaju vršiti svoje dužnosti, a bogme ni zakonu tumačiti kao oni. Vjerujemo, jer se nije dogodilo, da oni u Beogradu kvalificiraju prekršaj kao zločin, a zločin kao prekršaj. Ovo je samo naš domaći specialitet.

Pekari neće peći kruha obavla uskršna blagdana. Upozoravamo na to gradjanstvo, da se ne vrijeme obskrbe kruhom za oba dana.

Iz općine. Sa nekoliko strana smo bili upozoreni i upitani, zašto je općina posebnim oglasom oglasila i objavila sastav nove vlade. Mi i sami nismo znali odgovoriti zašto je to učinila. Da u toj vladi imade zemljoradničkih ministara, onda to bi to razumili i shvatili, da je to učinjeno iz partijskih interesa. Ali ovako moramo da rečemo, da je to bilo i nemjesno i nepotrebno. Općina nije nikakova područna politička vlasti. Ona je autonomna institucija, koja vodi računa samo u interesima svojih općinara, a za nju je posve irelevantno, ko je na vladi. Barem dosada se to nije činilo, pa čemo onda, da to sada čini jedna težačka općina.

Vatrogasno društvo, poslije nego je kroz zadnjih 6 godina bilo opušteno i zapušteno, zaslugom, vrijedne članice društvene uprave, počelo se je oporavljati i nabavljati najnužnije općine je upokoravljati, u interesu gradjanstva, podupre materijalno, ovu prvu humanitarnu ustanovu, tako da je podigao na stupanj drugih sličnih pokrajinskih društava.

Ophodnja velikog petka po gradu je izostala radi kišnog vremena. Obavljeni je u sumoj katedrali.

Rodbinske veze. Iz svih gradova i varoši S. H. S.-ezije otposlani su brzojavni pozdravi demokratskih organizacija u Ljubi Davidoviću. Smm Šibenik je u tome zaostao. Mjesni „demokrati“ ufrizirali čekaju, koja će struja da dodje na vlast i onda će se tek opredjeliti. To nije ni žudo, kad znadem, da na neki vodje Šibenikih demokrata u rodbinskoj vezi s malim Girizom. Ta krv nije voda!

Koncertat „Šibenske Glazbe“. Drugi dan Uakrska t. j. 21. t. mj odsvirat će sljedeći program: 1. Koručenica. 2. Planquette: Ouverture „Korneviška zvana“, 3. Zebeter: Valček „Valovi Krke“, 4. Sebek: „Slavenska balada“, 5. Hajdrih: „Morje Adrijansko“, 6. Černak: Karistič Hrvatsko — čeških pjesama. 7. Koručenica. Početak u 11 sati pr. p. na obali.

Putešestvija našeg pnašnog predsjednika, u Zagreb i Beograd rekbi da su urodila dobrim plodom. Oim što je g. predsjednik skoro potpuno ozdravio od svoje bolesti on je postigao i političkih uspjeha. Pa to je i prirodno sada u ovo doba krize, kada svaki partijski vodja, samo ako je pametan, može puno da učini za svoju partiju. Po svim znakovima i po onomu što je u javnost prodrlo on je sigurno imao uspjeha, tim više, što se je nakon njegova dolaska, razvila živa agitacija po selima, kao da smo u oči samih izbora. Vrag bi ga znao šta je sve moglo biti namignuto gospodar Antl.

Medjutim Hrvati u sjevernoj Dalmaciji u tom pogledu su potpuno mirni, jer će, kako sada stvari stoje, najmanje 80% bivših zemljoradničkih pristaša, svoje kuglice baciti u jednu hrvatsku žaru, koju će postaviti HRSS.

Sedmični marvinski pazar, koji se je dosada držao, svakog petka na Perkeviću, počeoši sa velikim petkom 18. ov mjeseca obdržavat će unapred redovito u Šibeniku na „Gradji“ na za tu svrhu zgodno uređenom mjestu.

Otkriće šibenskog dopisnika, koji je silo infamne napadaje protiv čestitih naših građana u bivšem splitskom „Novom Listu“, podiglo je više prašine, nego li je trebalo. Nastale su utijed toga i druge afeere. — Sa stanovite se strane nastoji dokazati da g. Montana nije auktor tih dopisa. Kada bi se u tome uspjelo, i namu bi bilo drago. — Da bi se objasnilo, kako je došlo do tog otkrića, treba ipak istaknuti ovo: g. Dr. Perat, čija čestitost i vjerodostojnost stoji izvan svake sumnje, priopćio je g. Dr. Dominisu u Šibeniku, da je g. Oskar Tartagliu, bez ikakvog okolišanja, na sudu izjavio, da je pisac onog članka, baš g. Montana. Na to je otkriće jedan savjetnik tada uskliknuo: »Che cosa dirà Sebenico“. G. Tartagliu mora imati dokaze. Inače se ne može protumačiti, zašto li on otkrivo g. Montanu, kada bi bio nečužan, tim više što je s njime u najboljim vezama i prijateljskim odnosima

Rasvjeta na Poljani, upravo je velegradska. Teško je u opće u našim primorskim gradovima naići, na veći, ljepši i pravilniji trg, nego što je naša Poljana. Pogotovo sada kada je rasvijetljena sa 7 električnih usakrst postavljenih balona, tuke da u noći izgleda, kao da je bijeli dan. Stranci, koji na večer doputuju vlakom snebivaju se i ostaju zapanjeni divnim prizorom, koji im se odmah na ulazu u grad prikazuje. Bilo je i vrijeme, da se za taj, u istinu najljepši gradski predjet, nešto učini što bi na njega svračalo pozornost. Novi nasadi i ova rasvjeta na Poljani, svake hvale su vrijedni.

Vrijeme ovaj zudnji mjesec i pol dana je takovo, kakovoga svijet nije davno zupamio. Istina je ekvinočijonalna vremena običaju biti prevrtljiva i kapriciozna, ali su ove godine prevršila svaku mjeru. Kroz sve ove razdoblje sunce se pokaže, pokoji uru, zatim se naoblači, pak eto ti olujic, neverka, krupe, škropca i vjetra kao iz torbe. O kakvom proljeću nema još ni govora. Kao da se je povratila zima. Potraje li još samo koji dan ovako: zlo i naopako! Itane usjeve većim dijelom izjela velika voda. Nove nije moguće sijati jer plug nemože u mokru zemlju. Kukuruzna nije posijana još ni zrna, a zeman izmiče. U vinogradu tešak nije ni motku zabija. U vrtlu od mokrline nije moguće ni uzgiziti. Od velikih kiša i voda nabujale su koliko rijuke, da su noke po 8 do 10 metara izikle iz korita i proučile, po cijelom svijetu takove poplave,

kakovih je malo kada i ovako općenito bilo. Nade je ipak da će sa vremenom iz prve inješćeve uine popraviti

„Uzorni Vrtlar“ hr 4 donosi: Magno lija (sa sl.), Ljubiana-inaučena (sa sl.), Kako ćemo to prirediti za sjetu povrća (sa sl.), Tama vite hrušteve, Rotkva (sa sl.) Kukei štetočinja (sa 2 sl.), Kako treba njegovati voćke, Bolesti vrtl. bilja (sa 2 sl.), Vrtl. kalendar za travanj (April), O konarincima (sa sl.), Pitanja i odgovori. Godišnja cijena lista je samo H 30. — a šalje se na: Vladi-olimir Horvat, Zagreb, pošt. pretinac broj 201.

Direkcija Pošta i Telegrafa, dopisom br. 10557-II, od 10. tg. donasa do općeg znanja, da je na njenin predlog, Ministarstvo pt. u Beogradu odobrilo, da se kod pošta Knin i Sinj, danom 1. maja tg. uvede služba dostave paketa i vrednosnih pisama na kuću, bez obzira na težinu i vrednost ovih pošiljaka.

Prijava stranih radnika i činovnika. Od inspekcije Rada primamo Pošto se ustanovilo, da nekoji poduzetnici (industrijalci, obrtnici, trgovci, banke i druga poslovna poduzeća) koji uposljuju strane državljane u svojstvu radnika, namještenika ili činovnika, nisu još iste prijavili Inspekciji Rada u Splitu, ponovo se ovim pozivju svi dotični poslodavci, koji stanuju na teritoriji Oblasit Splitske, Dubrovačke i Zetake, da ovu prijavu bezodvlačno učine. Prijava mora biti podnešena u tri primjerka sa tačnom oznakom: 1. imena svih stranih državljana, 2. kojoj državi pripadaju, 3. koji posao obavljaju, 4. od kada su zaposleni, 5. posjeduju li dozvolu za uposlenje i od koga i 6. do kada vrijedi dozvola. Prijave moraju učiniti i svi oni poslodavci, koji su svojevremeno već podastriili molbe za dozvolu uposloja njihovih namještenika koji su strani državljeni. Proti onima koji se ovom ponovnom nalogu bezodvlačno ne odazovu, Inspekcija Rada uputiti će kazneni postupak te prekršitelje kazniti globom do 3000 Dinara. Prijave su proste od biljezovanja, a iste se imaju podnijeti Inspekciji Rada u Splitu, Sarajevska ul. br. 4.

Odgovori Uredništva.

„Hrvatski idealizam“ u dojudućem broju zbog prenatrpanosti gradiva.

Priopćeno. *)

Gosp.

Vladimiru Vukiću učitelju

Šibenik.

Ima već par dana, da Vi širite po Šibeniku neistinite glasine o mojoj osobi, te miješate mene i g. Adolfa Makalu u aferi povodom napadaja na nekoje mjestne odvjetnike izišlog u bivšem splitskom »Novom listu«.

Ispod časti bi mi bilo da se branim od sličnih napadaja s Vaše strane, jer Vas čitava javnost i predobro poznaje, a osim toga je

poznato, da sam se ja u to doba nalazio već od godine dana u Zagrebu, a kako me uvjerava g. Makale on se tada nalazio u Grčkoj. No da ipak ne biste koga zaveli u budnju ovim Vas javno pozivam, da dokažete javno Vaše tvrdnje, inače ste u svojim očima, kao i u očima svih čestitih građana, običan klevetnik.

Ph. Mr. Pelar Torre.

Za ovaj članak ured. ue odgovara

Izdav. i odg. ured. Mečić Niko, Tisak: Pučka Tiskara — Šibenik

Mali oglasnik.

Suhih Smokava. Prva vrsta Na veliko uz najpovoljnije uvjete. Obratiti se ua tvrtku: Marko Graovac, trgovac, Rogoznica kod Šibenika.

Oblikovana Vostarica
DIPLOM. PÉLAR GRO ČULAR VOSTARSKI MAJSTOR ŠIBENIK

IZRADJUJEM:
sve vrsti svijeca, duplira, ukrasnih stojnica (ceras) sa svim urešnim znakovima, iz prvorazrednog voska, brzo i solidno.

PRERADJUJEM:
prama želji sve vrsti svijeca iz vostanih ulomaka i okaplae.

PRODAJEM:
šnog vrcanog MEDA naravnoog sa mnog uzernog pčelinjaku, na malo i veliko. Med je vanredne ljekovitosti za plućne bolesti, grip, pra, prehlade itd.

KUPIJEM:
sve vrsti vostanih okapina, ulomaka i žutog voska.
Sve uz povoljne cijene!

Širite „Dalmatinski Hrvat“

„STAN“
BRUSIONA STAKLA I TVORNICA ZRCALA KAO ZADRUGA U ZAGREBU, Jukićeva ulica br. 12.

Preuzima i proizvadjja svekoliko ustaklivanje brušnim kristalnim staklom, te uzcalenje: staklova, svratista, brijačnica i laboratorijuma. Raspolaze velikom zalihom belgijskog i českog kristalnog stakla.

CIJENE UMJERENE - podvorba brza i solidna - CIJENE UMJERENE.

Edino specijalno podjetje v Jugoslaviji!

Tovarna za ločenje dragih kovin
J. Augustin, Ljubljana Sp. štika, S. Jorjeva, oosta št. 231.

Pređelava in prodaja čistega zlata, srebra in platina. — Kemični analitični laboratorij. — Ločenje dragih kovin iz odpadkov in prahu (Gekrsta) kakor tudi iz tekočina.

Klorizatio — srebrov nitrat pozlačenje na tovarniški način
prosobrenje „ „ „ „
poniklanje „ „ „ „
pobakrenje „ „ „ „

Tekečine za preizkušnje dragih kovin. — Destilirane vode etc.

Edino specijalno podjetje v Jugoslaviji:

Netreba popravka!

19 Novi Izum 24

Vinogradari i Trgovci »Pozor«

Nabavite si s mjesta Zora štrcaljku proti peronosperu, kao što i Zora Sumporača proti njiđima.

ŠTRCALJKA ZORA jest građana iz jakog bakra i mjedi. BEZ GUMA, na vendila, baos gallon u magli neprestano 3 MINUTE, a svi djelovi su izvana. Jamči se 10 god.

ZORA SUMPORAČA mješa zrak sa sumporom u posebnom djelu konstrukcije u sumporači, a radi tako povoljno da može jednim poseve takvim pritiskom na polugu osipati čitavu jedna losu. Ista jest hidronički zatvorena te neraspilje niti najmanje sumpora. Jamči se 10 god.

Dopise molim slati kao i narudžbe izravno na

DRAGUTIN ŠEPEKA
Prilaz 37, ZAGREB.